

Samenvatting

Het college heeft besloten tot structurele financiering van bestaande huiskamers. Tevens zijn de voorwaarden vastgesteld waaronder nieuwe initiatieven voor huiskamers kunnen worden ondersteund. De bestaande initiatieven zijn in eerste instantie gefinancierd uit incidentele middelen. De afgelopen jaren zijn 14 initiatieven ontstaan die ontmoeting in de buurt organiseren in een huiskamersfeer. Deels vanuit eigen initiatief in de buurt, deels vanuit de Burgertop Zorg en Gezondheid in november 2014, waar men sprak over 'zorgkroegen'.

Beslispunten

1. Instemmen met de in deze nota opgenomen uitgangspunten voor huiskamers
2. Instemmen met de financiering van huiskamers uit de begrotingspost Algemene Voorzieningen WMO.

Besluit Burgemeester en Wethouders 6 maart 2018:

Conform.

1. Aanleiding

Deze nota is een onderdeel van het nieuwe beleid rondom de gemeenschapsvoorzieningen en richt zich op de huiskamers van Maastricht. In deze nota staat beschreven op welke wijze en onder welke voorwaarden, rekeninghoudend met de huidige maatschappelijke ontwikkelingen en de veranderende rol van de overheid, de gemeente de huiskamers wenst te ondersteunen.

In Maastricht zijn, in de afgelopen jaren een aantal initiatieven ontstaan die ontmoeting organiseren in huiskamersfeer. Deels vanuit eigen buurtinitiatief, deels door de Burgertop Zorg en Gezondheid in november 2014, waar men sprak over 'zorgkroegen'. Vanuit de gemeente hebben we deze huiskamers vanuit incidentele gelden gefinancierd om eerst initiatiefnemers te laten uitproberen of in de buurt behoefte was aan deze nieuwe ontmoetingsfunctie. Nu gebleken is dat huiskamers een belangrijke functie vervullen, is behoefte aan structurele financiering.

Het is belangrijk om met de initiatiefnemers het gesprek aan te gaan over de verdere invulling van de huiskamer in relatie tot de transformatie van het sociale domein waarvoor meer algemene voorzieningen nodig zijn.

2. Context

De volgende besluiten zijn relevant voor het ondersteunen van gemeenschapshuizen:

- Coalitieakkoord Wij Maastricht!
- Stadvisie
- Sociale Visie 'De Kracht van 121.327' en Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht - Heuvelland
- Structuurvisie 'Ruimte voor Ontmoeting'
- Kadernota Grond- en Vastgoedbeleid (2012)
- Collegebesluit 'Nieuwe werkwijzen gericht op zelfsturing' d.d. 3 november 2015
- Raadsbesluit Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland d.d. 19 januari 2016
- Collegenota 'Uitgangspunten Sociaal Investeringsfonds en Regeling Sociaal Investeren' d.d. 29-03-2016
- Raadsbesluit 'Vrijwilligersverordening Welzijn en Zorg 2017' d.d. 14 juni 2016
- Raadsbesluit 'Ruimte voor Initiatief, het vervolg op het Integraal Accommodatiebeleid', d.d. 5 september 2017
- Collegebesluit 'Het ondersteunen van gemeenschapshuizen' d.d. 19 december 2017.

3. Gewenste situatie

3.1 Inleiding

De huiskamers maken, ieder op een eigen manier, onderdeel uit van een breed palet aan voorzieningen binnen het sociaal domein. Als gevolg van de demografische ontwikkelingen, veranderende leefstijlen en tijdsbestedingen zien we een afnemende behoefte aan traditioneel maatschappelijk vastgoed zoals gemeenschapshuizen.

In de praktijk blijkt dat de bezoekers van de huiskamers nog geen behoefte hebben aan structurele dagvoorzieningen en door middel van andere manieren van ontmoeting kan deze behoefte mogelijk ook worden uitgesteld. Als gemeente creëren we een aantal voorliggende voorzieningen zodat het inzetten van de duurdere voorzieningen langer uit kan blijven.

We zien in de laatste jaren dat er meer en meer initiatieven worden ontwikkeld voor kleinschalige ontmoetingsplekken in buurten en zelfs initiatieven die geheel nieuwe woon- en zorgconcepten ontwikkelen in combinatie met een ontmoetingsfunctie.

Onder de invloed van de veranderende samenleving en teruglopende budgetten is ook de rol- en taakopvatting van de overheid veranderd. Niet meer sterk sturend, maar 'mee' mogelijk maken.

3.2. Stand van zaken Huiskamers

Op dit moment zijn er 14 huiskamers actief in Maastricht. Deze huiskamers worden allemaal in meer of mindere mate financieel ondersteund door de gemeente. Bij alle huiskamers kent de ondersteuning een huur- en/ of vaste lastencomponent.

Onderstaand schema geeft een weergave van de huidige stand van zaken. Gemiddeld genomen heeft elke huiskamer de regeling dat koffie 0,50 cent kost. De activiteiten worden meestal zelf bekostigd. Elke huiskamer heeft tussen de 5 en 20 vrijwilligers en er komen gemiddeld 25 a 30 bezoekers per dagdeel dat de betreffende huiskamer geopend is.

Collegevoorstel

	Naam	Buurt	Activiteiten	Kosten * (per jaar)
1	De Kofiepot	Amby	Ontmoeting, koffie, kaarten, spelletjes, bibliotheek en themamiddagen	720
2	Oan de Maas	Borgharen	Ontmoeting, koffie, kaarten, spelletjes, bibliotheek, start wandelgroep	5.100
3	BBoost	Boschstraatkwartier	Ontmoeting, koffie, kaarten	8.400
4	't Wiemerinkje	Caberg	Ontmoeting, koffie	2.100
5	Hoeskamer Daalhof	Daalhof	Ontmoeting, koffie, koken, bibliotheek, kringloop	9.000
6	'T Heegeneerke	De Heeg	Ontmoeting, koffie, lunch	10.000
7	Hoeskamer Heer	Heer	Ontmoeting, koffie, soep, spelletjes, knutselen	2.400
8	Hoeskamer Heugemerveld	Heugemerveld	Ontmoeting, koffie, voorlichting, knutselen	1.600
9	Hoeskamer Limmel	Limmel	Ontmoeting, koffie, kaarten, tekenen, kaarten maken	1.590
10	Huiskamer Mariaberg	Mariaberg	Ontmoeten, koffie, knutselen,	500
11	De Inleup	Mariaberg	Ontmoeting, koffie, wachtkamerfunctie, bakken, computerondersteuning	1.500
12	Ut koffieheukske Nazereth	Nazareth	Ontmoeting, koffie, bibliotheek	6.000
13	Huiskamer Sint Pieter	Sint Pieter	Ontmoeting, koffie, koken, themasessies	4.375
14	Huiskamer Wittevrouwenveld	Wittevrouwenveld	Ontmoeten, koffie, thema bijeenkomsten	4.600

Uit het overzicht blijkt dat de kosten per huiskamer zeer verschillend zijn. Dit heeft te maken met de wijze waarop ze afspraken hebben gemaakt over het gebruik van de locatie (vaak per dagdeel) en de hoogte van de huur. Sommige huiskamers zijn gehuisvest in een gemeenschapshuis (bijv. Huiskamer Daalhof, Heegeneerke, Inleup Mariaberg en Wittevrouwenveld). Anderen huren van een particuliere verhuurder (Oan de Maes, Borgharen en Bboost). Soms wordt de locatie beschikbaar gesteld door een woningcorporatie (bijv. Heer) of zorgaanbieder (Koffiepot Amby).

3.3 Financiering en ondersteuning van de 14 bestaande huiskamers vanaf 2018

Vanaf 2018 is het wenselijk om alle huiskamerinitiatieven op een eenduidige wijze te ondersteunen. Hiervoor gelden de volgende uitgangspunten:

1. De rol van de gemeente is aanvullend op de eigen (collectieve) kracht van de huurders/gebruikers, waarbij de ondersteunende/faciliterende rol van de overheid belangrijker is dan een subsidiërende rol.
2. Huiskamers zijn een middel, geen doel: huiskamers worden ondersteund omdat zij een buurtfunctie vervullen en maatschappelijke meerwaarde hebben. Indien aan dit uitgangspunt niet meer wordt voldaan, zal de gemeentelijke ondersteuning (de subsidie én de immateriële ondersteuning) worden beëindigd.
3. Verantwoordelijkheden worden niet overgenomen: besturen van huiskamers zijn (eind)verantwoordelijk voor de exploitatie en beheer.
4. Zelfde algemene voorwaarden als vrijwilligersorganisaties:
Voor de huiskamers gelden dezelfde algemene voorwaarden als voor de vrijwilligersorganisaties welzijn en zorg. Dit zijn o.a. de bepalingen ten aanzien van de bestuurssamenstelling, de verklaring omtrent gedrag, het voeren van een goede administratie en de algemeen toegankelijkheid.

* Hoogte en duur van de subsidie

De hoogte van de subsidie is maatwerk, afhankelijk van de hoogte van de huur en openingstijden etc. Daar waar de huur nu erg hoog (Bboost en Daalhof) is, zal in gesprek worden gegaan met de initiatiefnemers naar mogelijke oplossingen om het subsidiebedrag te verlagen. Om de continuïteit van de bestaande huiskamers te waarborgen, wordt de subsidie voor de duur van drie jaren verstrekt.

* Ondersteuning van de huiskamers

Huiskamers staan niet op zichzelf, maar maken onderdeel uit van de sociale infrastructuur in buurten. Het met elkaar verbinden van diverse initiatieven en stimuleren van de onderlinge samenwerking in de buurten maakt een groot onderdeel uit van de gemeentelijke ondersteuning en het opbouwwerk. Initiatiefnemers van huiskamers worden actief gefaciliteerd om andere initiatiefnemers in de buurt beter te leren kennen. Hierbij kan worden gedacht aan het met elkaar in contact brengen van de initiatiefnemers van huiskamers met het buurtnetwerk, de besturen van de gemeenschapshuizen en andere maatschappelijke initiatieven. Ook de verbinding met de professionele inzet in buurten, vooral met de sociale teams, maakt onderdeel uit van de gemeentelijke ondersteuning. Van de initiatiefnemers van huiskamers wordt een positieve meewerkende houding verwacht.

NB

Maatschappelijke initiatieven, zoals huiskamers, kennen hun eigen dynamiek. Hoewel de subsidie voor de duur van 3 jaren wordt verstrekt, betekent dit niet dat er tussentijds geen wijzigingen kunnen optreden.

Aan de subsidie wordt daarom de voorwaarde gesteld dat de initiatiefnemers bij eventuele wijzigingen die van invloed zijn op de hoogte van het subsidiebedrag, vooraf de gemeente moet informeren. Hierbij kan worden gedacht aan het verlaten van de huidige locatie en het doorgroeien naar een groter initiatief.

3.4 Financiering en ondersteuning van nieuwe huiskamers

Een groot deel van de bestaande huiskamers is de afgelopen jaren gestart door een toekenning van een flexibele subsidie op basis van het vrijwilligersbeleid welzijn en zorg. Deze flexibele subsidiesystematiek blijkt hier ook geschikt voor te zijn, omdat bij aanvang van een huiskamer nog niet zeker is of het initiatief in een behoefte voorziet. Echter, initiatiefnemers geven in de procesevaluatie van het flexibele subsidiesysteem nadrukkelijk aan dat ze moeite hebben met een tijdelijke financiering voor een structureel initiatief.

Vanaf 2018 willen we de financiering van nieuwe huiskamers op een andere manier vormgeven door voor aanvang in nauw overleg te treden met de initiatiefnemers over de behoefte van een huiskamer en het draagvlak in de betreffende buurt. Ook wordt nauwlettend met de initiatiefnemers gekeken naar mogelijke locaties, waarbij medegebruik nadrukkelijk zal worden gestimuleerd. Meest voor de hand ligt dan dat gebruik wordt gemaakt van een gemeenschapshuis of een locatie van een (al dan niet gesubsidieerde) vrijwilligersorganisatie of zelfs bij een zorgaanbieder die bereid is samen te

werken met een vrijwilligersinitiatief. Creatieve oplossingen, bijvoorbeeld laagdrempelige ontmoetingsactiviteiten organiseren vanuit een horecagelegenheid behoren ook tot de mogelijkheden. Gezocht wordt naar de goedkoopst mogelijke adequate oplossing. Helder mag zijn dat huren van een particuliere verhuurder tegen markconforme huurprijzen niet wordt gesubsidieerd.

Voorstel is om de subsidie voor een nieuwe huiskamer buiten het flexibele subsidiesysteem te houden en te financieren uit de begrotingspost algemene voorzieningen wmo. In eerste instantie wordt de subsidie voor nieuwe initiatieven voor de duur van maximaal 2 jaar verstrekt. Na deze termijn wordt telkens gekeken of de subsidie kan worden verlengd voor de duur van maximaal 3 jaren, mits er nog sprake is van een maatschappelijke meerwaarde.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

De kerntaak van een huiskamer is het faciliteren van ontmoeting. Diverse huiskamers trachten daarbij activiteiten en initiatieven te faciliteren van en voor vooral ouderen uit de buurt. De huiskamers zijn een zeer laagdrempelige voorziening waar iedere bezoeker "er mag zijn". Geen verplichtingen wat betreft activiteiten of consumptie, aansluiten is al genoeg. Deze voorzieningen dragen bij aan de sociale cohesie van de buurt.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.

6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing.

7. Informatiemanagement en automatisering

Niet van toepassing

8. Financiën

Gemiddeld ontvangt een huiskamer een subsidiebedrag d € 4.200 per jaar (zie tabel paragraaf 3.2). Dit is afhankelijk van de afspraken over het gebruik van de locatie (vaak per dagdeel) en de hoogte van de huur. De totale kosten voor de 14 bestaande huiskamers bedragen voor 2018 circa € 60.000 - € 65.000 op jaarbasis. Deze kosten kunnen worden gedekt uit de reguliere begrotingspost Algemene Voorzieningen WMO van programmabegroting 5/6 Samenleven (begroting 2018 € 735,000, realisatie 2017 ca € 270.000).

Voor nieuwe huiskamers wordt altijd eerst gekeken naar de behoefte/draagvlak van de buurt en naar medegebruik van een bestaande locatie. Indien een verzoek wordt gehonoreerd, wordt uitgegaan van de goedkoopst adequate oplossing. Gelet op deze voorwaarden worden weinig verzoeken voor nieuwe huiskamers verwacht.

9. Aanbestedingen

Niet van toepassing

10. Participatie tot heden

Deze nota is in afstemming met de initiatiefnemers van de bestaande huiskamers tot stand gekomen.

In september en oktober 2017 zijn nagenoeg alle huiskamers individueel bezocht voor het informeren van de initiatiefnemers over dit proces en het ophalen van wensen en behoeften van de huiskamers. Daarnaast is er gesproken met een aantal vrijwilligers en bezoekers van diverse huiskamers. Vervolgens is deze nota in conceptvorm aan de besturen van de bestaande huiskamers voorgelegd.

11. Voorstel

Beslispunten:

- 1) Instemmen met de in deze nota opgenomen uitgangspunten voor huiskamers
- 2) Instemmen met de financiering van huiskamers uit de begrotingspost Algemene Voorzieningen WMO.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Aan de 14 bestaande huiskamers zal, op basis van het gestelde in deze nota, ambtshalve subsidie worden toegekend voor de duur van maximaal 3 jaren.

De ontwikkeling van huiskamers wordt in 2020 geëvalueerd.